

Spis treści

Wstęp	12
1. Cywilizacja społeczeństwa informacyjnego	14
1. Cechy charakterystyczne	15
2. Dostęp do informacji	16
3. Otwarte zasoby edukacyjne (OZE)	18
4. Pokolenie sieci	21
5. Edukacja do korzystania z informacji	23
6. Wykluczenie cyfrowe	25
2. Kierunki rozwoju bibliotekarstwa szkolnego na świecie	28
1. Biblioteka amerykańska – <i>media centre</i>	29
2. Biblioteka 2.0	31
3. Międzynarodowe zalecenia dla bibliotek szkolnych	33
3.1. Biblioteki szkolne według wytycznych IFLA/UNESCO	34
3. Standaryzacja i normalizacja	38
1. Międzynarodowe i polskie standardy i normy	39
2. Normy biblioteczne	40
3. Standaryzacja w bibliotekarstwie szkolnym	41
4. Droga polskich bibliotek szkolnych do nowoczesności	44
1. Początki zmian	45
2. Biblioteki szkolne po transformacji ustrojowej	46
3. Aktywność środowiska bibliotekarzy szkolnych	47

5. Jaka biblioteka w polskiej szkole?	52
1. SCI czy ICIM?	53
2. Polski model – SCI	54
3. Na jakim etapie jesteście?	56
4. Bariery w rozwoju bibliotek	57
6. Podstawy prawne funkcjonowania biblioteki szkolnej w polsce	60
1. Status biblioteki szkolnej	61
2. Status nauczyciela bibliotekarza	67
2.1. Wymagania kwalifikacyjne	69
2.2. Ocena pracy	71
2.3. Awans zawodowy nauczyciela bibliotekarza	74
2.3.1. Stopnie awansu, warunki uzyskania poszczególnych stopni	74
2.3.2. Dokumentacja stażu	77
2.3.3. Postępowanie egzaminacyjne lub kwalifikacyjne	77
2.3.4. Plan rozwoju zawodowego nauczyciela bibliotekarza	79
2.3.5. Sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego	81
2.4. Prawo autorskie w bibliotece	81
7. Praca z użytkownikiem	86
1. Uczeń jako użytkownik biblioteki szkolnej	88
2. Inni użytkownicy biblioteki szkolnej	89
2.1. Nauczyciele	89
2.2. Rodzice. Inni użytkownicy	92
3. Zadania biblioteki szkolnej	92
3.1. Udostępnianie zbiorów	92
3.2. Działalność informacyjna biblioteki szkolnej	94
3.2.1. Informacja indywidualna	95
3.2.2. Informacja zbiorowa	96
3.3. Rozbudzanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych uczniów	97
3.4. Kształcenie umiejętności informacyjnych	98
3.5. Kompensacyjno-profilaktyczne i terapeutyczne funkcje biblioteki szkolnej	101
3.5.1. Czym jest biblioterapia?	102
3.5.2. Przebieg procesu biblioterapeutycznego	104
4. Praca pedagogiczna z uczniem	106

4.1. Zróznicowanie poziomu umiejętności korzystania z technologii informacyjnej	106
4.2. Uczniowie niekorzystający z biblioteki szkolnej	107
4.3. Najmłodszy użytkownicy biblioteki szkolnej	109
4.4. Formy pracy pedagogicznej	112
4.4.1. Praca indywidualna z uczniem	112
4.4.2. Praca pedagogiczna z zespołami uczniów	112
4.4.2.1. Zespoły pracujące przez cały rok szkolny	114
Organizacja pracy stałego zespołu bibliotecznego	116
4.4.2.2. Zespoły doraźne	116
4.4.3. Praca z klasą	118
4.4.3.1. Organizacja procesu dydaktycznego	118
4.5. Metody aktywizujące	120
4.5.1. Projekt edukacyjny, metoda webquest	122
4.6. Formy inspiracji czytania i czytelnictwa	127
4.6.1. Imprezy biblioteczne	127
4.6.1.1. Międzynarodowy miesiąc bibliotek szkolnych	129
4.6.1.2. Inne szkolne formy inspiracji czytelnictwa	131
4.6.2. Akcje i projekty ogólnopolskie	133
8. Biblioteka szkolna w środowisku	136
1. Relacje biblioteka szkolna – środowisko wewnątrzszkolne	138
1.1. Elementy jakości pracy biblioteki szkolnej	139
1.2. Badanie potrzeb i opinii użytkowników	141
1.3. Kształtowanie opinii otoczenia szkolnego o bibliotece	143
2. Biblioteka szkolna w środowisku lokalnym	144
3. Promocja biblioteki szkolnej	148
3.1. Współpraca z mediami	151
9. Prace organizacyjno-techniczne	154
1. Odpowiedzialność materialna bibliotekarza	155
2. Gromadzenie zbiorów	156
2.1. Podręczniki, programy nauczania, materiały edukacyjne	158
3. Skontrum	161
4. Selekcja	170

5. Rozmieszczenie zbiorów	173
5.1. Układ księgozbioru na półkach	173
5.2. Wolny dostęp do półek	174
6. Ewidencja materiałów drukowanych	175
6.1. Księgi ewidencyjne	175
6.2. Ewidencja wpływów	176
6.3. Ewidencja ubytków	178
6.4. Uzgadnianie zapisów ewidencyjnych	180
7. Techniczne przysposobienie zbiorów	180
8. Katalogowanie	181
8.1. Hasło opisu bibliograficznego	182
8.2. Opis bibliograficzny książki	187
8.2.1. Opis książki jednotomowej	193
8.2.2. Opis książki wielotomowej	194
8.2.3. Opis jednego tomu książki wielotomowej	195
9. Klasyfikowanie zbiorów	197
9.1. Klasyfikacja działowa w szkole podstawowej	197
9.2. Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta	198
9.2.1. Poddziały specjalne UKD	200
9.2.1.1. Poddziały analityczne	200
9.2.1.2. Poddziały syntetyczne	201
9.2.2. Układy pomocnicze UKD	201
9.2.2.1. Poddziały wspólne i podział A/Z	202
Poddziały określające cechy formalne dokumentów	202
Poddziały określające cechy treści dokumentów	203
Podział A/Z i rozbudowa symboli UKD za pomocą kodów zapożyczonych	206
9.2.3. Znaki łączące	207
9.2.3.1. Znaki łączące + (plus) i / (kreska ukośna)	207
9.2.3.2. Znaki łączące : (dwukropek) i :: (dwukropek podwójny)	207
9.2.3.3. Znak włączenia i grupowania []	208
10. Zbiory audiowizualne w bibliotece szkolnej	210
1. Rodzaje zbiorów audiowizualnych	211
2. Ewidencja i przysposobienie techniczne	213

3. Katalogowanie	216
3.1. Podstawa opisu bibliograficznego. Źródła danych.	
Hasło. Układ graficzny opisu	216
3.2. Opis bibliograficzny dokumentów dźwiękowych	218
3.2.1. Dokument dźwiękowy jako jednostka fizyczna	219
3.2.2. Dokument dźwiękowy jako zespół jednostek fizycznych opatrzonych wspólnym tytułem	220
3.2.3. Dokument dźwiękowy jako jednostka fizyczna wyodrębniona z zespołu jednostek fizycznych opatrzonych wspólnym tytułem	221
3.2.4. Dokument dźwiękowy jako część jednostki fizycznej.	
Opis odrębnego utworu	222
3.3. Opis bibliograficzny filmów	223
3.3.1. Film jednoczęściowy	223
3.3.2. Film wieloczęściowy jako całość	224
3.3.3. Jedna część filmu wieloczęściowego	224
3.4. Opis bibliograficzny dokumentów elektronicznych	225
3.4.1. Opis dokumentu elektronicznego jednoczęściowego	226
3.4.2. Dokument elektroniczny wieloczęściowy (o dostępie lokalnym)	228
3.4.3. Opis części dokumentu o tytule niezależnym:	230
3.4.4. Opis części o tytule zależnym od tytułu wspólnego:	231
11. Warsztat informacyjny biblioteki	234
1. Katalogi biblioteczne	235
2. Kartoteki	238
3. Opis bibliograficzny w przypisach i bibliografii załącznikowej	243
3.1. Podstawowe zasady opracowania przypisów	243
3.2. Źródła danych	244
3.3. Kolejność elementów opisu	245
3.4. Przykłady opisów	246
12. Planowanie i dokumentowanie pracy	248
1. Plan pracy biblioteki	249
2. Sprawozdawczość	254
2.1. Sprawozdanie opisowe z pracy biblioteki	254
2.2. Statystyka biblioteczna	256

2.2.1. Ewidencja udostępniania zbiorów	256
2.2.1. Statystyka czytelnictwa	257
3. Dokumentacja biblioteczna	258
3.1. Dziennik biblioteki szkolnej	258
3.2. Inne dokumenty	260
Załączniki	262
1. Protokół zdawczo-odbiorczy biblioteki	263
2. Zarządzenie	265
3. Regulamin komisji skontrolującej	266
4. Protokół kontroli zbiorów bibliotecznych	267
5. Protokół przyjęcia/ubytku	269
6. Zestawienie zainwentaryzowanych materiałów bibliotecznych	270
7. Zestawienie ubytków	271
8. Propozycja zapisów w statucie szkoły	272
9. Regulamin	274
10. Regulamin korzystania z komputera (komputerów)	276
11. Schemat UKD (oprac. Krystyna Wijaczka)	277
12. Wykaz stref, elementów opisu bibliograficznego i znaków umownych	282
13. Zasady stosowania hasła osobowego	284
14. Powinności i wymagania na stopnie awansu zawodowego	285
15. Edukacja informacyjna w podstawie programowej dla szkoły podstawowej (wyciąg)	288
16. Standardy pracy biblioteki szkolnej	302
Bibliografia	308
Wykaz obowiązujących aktów prawnych	318
Indeks	320